

לפני גישה: אלף אלף ח"א
מא דבטל דהשאלה קצת. נ"ב.

קלט

בס"ד. אור ליום ה', י"ג ניסן. היוליא דאדמו"ר הצ"צ. ה'תשמ"ה.

הנחת הת' בלתי מוגה

(5)

בכל דור דור (ופירש כ"ק אדמו"ר הזקן בספר התניא 2 בכל יום
יומם) חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא (היום) ממצרים.
ומביא בזה כ"ק אדמו"ר הצ"צ, בד"ה להבינ ענין נפש האלקית 4, (והוא
דרוש אדמו"ר הזקן. שכתבו הצ"צ בחוספת הערות משלוסן, וענין יצי"מ
שבכל יום יום, יובן בהקדם ביאור עבודת הנפש האלקית. דונת אמר
ר"ע 6, דמ"ש, חד"ו לכס מן האדם אשר גשמה באפו כי כמה נחשב
הוא, קאי על האדם לפני שמתפלל בבוקר, כי קודם התפלה הנשמה
היא באפו, ואינה מתפשטת ומתגלה רק באפו. וזוהו חוכן עבודת האדם
במשך היום כולו, שהנשמה התפשט בכל גופו. אמנם, הנה הנפש
האלקית, יודת בתוך הגוף ונפש החיונית נ"ב, צריכה לבח מיוחד
שחוכל לנצח אותם במלחמה. ויש להוסיף בזה, דזהו היצו"ר אקדמי.
טעניתי' כמאר"ץ 85, ובפרסיות בכל יום ג"כ אקדמי' טעניתי'. כי
בבוקר בקומו משנתו, הנשמה היא באפו בלבד, משא"כ גופו, בריא
ושלם בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, הרי שהגוף אקדמי' טעניתי'
להנשמה גם בכל יום פרטי. ובפרט במי שעדיין לא הגיע למדרגת
בינוני, ועוד זאת. שלא הגיע אפילו לדרגת בינוני בשם המושאל
(כמבואר פרטי החילוקים בדבר בספר של בינונים 9), הרי מוכן גודל
המלחמה שצ"ל, כדי שהנפש האלקית תתפשט בכל הגוף ותמשול בו.
ואעפ"כ, חל חיוב זה גם על מי, שהוא בדרגא נמוכה הנ"ל שאקדמי'
טעניתי' של הגוף ונה"ב, לא רק בדיקות אלא עד למטה מטה, עד
לענינים כפשוטם, שנמצא במדינה שלמטה ממדינת בינוני, אפילו
למטה מבינוני בשם המושאל, וגם בדרגא שלח"ז יש ריבוי דרגות
חייב זה, שהרי כל אחד ואחד מחייב בכל התורה ומצוותי'. ומה גם
שענינו של חיוב זה, הוא במצות ק"ש, שאומר שמע ישראל גו' 11
וממשיך ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך וכל נפשך וכל מאודך, שזה
כולל כל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו עד לנכסיו, כמאר"ץ 127 וכל מאודך
בכל ממונך, וכללות חלקו בעולם. ולכאורה צריך להבין איך זה שייך
לכא"א.

אמ"ע
אמ"ע
?

- 1) פסחים קטו, ב במשנה 2. פמ"ו. 3) תניא שם. 4) אור"ת בראשית
- כרך ו (בחולתו) חתוכ. א ואילך. 5) ראה הערה באור"ת שם. מאמר אדמו"ר
- הזקן לש"ס ע"י ואילך (ובמ"מ שם). וראה גם מאמר אדמו"ר פרשית ח"ב ע'
- חשמו ואילך. 6) ברכות י, ב. 7) ישעי' ב, כב. 8) חז"א קעט, ב. וראה
- קה"ר פ"ד, יג. ועוד. 9) ראה שם פ"א. 10) שם. פ"י ואילך. 11) ואחתנו
- ו, ד ואילך. 12) ברכות ט, א במשנה.

ומבאר כזה כ"ק אדמו"ר הצ"צ במאמר הנ"ל, דאופן עבודת הנה"א עם הנה"ב הוא, ענין יצי"מ שבכל יום, דקאי (בעיקר) על פרשה שלישית של ק"ש שיש בה יצי"מ, כי שמא תאמר, איך אוכל להתחזק ולצנח הנה"ב כנ"ל, אחרי שעוונותיכם מבדילים, וכמבואר הפירוש באגרת התשובה, בספר תניא קדישא כו', וכיון שכן, איך יוכל לצנח המלחמה עם הנה"ב. ומבואר בזה, דזה אינו, כי הגם שהאמת כן הוא, שהעונות הם מסך המבדיל, אבל היינו כשאינו שב ומתחרט עליהם, אך מאחר שעשה תשובה היינו חרטה גמורה בלב שלם, נפורש בדרכיו הרעים, אין מעשיו הראשונים מעכבים את העבודה מעתה. ויש להוסיף בזה, ע"פ מ"ש הרמב"ם, שבעל תשובה הוא אהוב וגומל לפני הבורא, כאילו לא חסא מעולם, ולא עוד, אלא ששכרו הרבה כו', מקום שבכפי השוכה עומדין אין צדיקים גמורין יוכלין לעמוד בו. וענין זה (יצי"מ) הוא בכל יום יום, וכנ"ל, דבכל יום יום, חייב אדם, לראות עצמו כאילו הוא יצא היום ממצרים. ומהו שנצטוו בחיוב זה מובן, שניתן לו גם הבחן לזה. וזהו מה שממשיך בהמאמר, ולזה אמר (בסיום פ' שלישית דק"ש) אני ה' אלתיכם אשר הוצאתי אתכם מארצ"מ כו' אני ה' אלתיכם, כי כמו שהוצאתי ממצרים כו', אני אני הוא ג"כ עתה בכל יום, היינו שמוציא אותו בכל הפרטים כמו ביצי"מ בפעם הראשונה, ויתר על כן, מכיון שנמצאים עתה אחרי מ"ת.

11

כ"ק אדמו"ר הצ"צ
ב"ר אברהם אביב
ב"ר אברהם אביב

והנה ענין יצי"מ ישנו גם לע"ל, וכמאמר ר"ד 187 על הפסוקים למען הזכור את ימי צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך להביא לימות המשיח, דמכיריך יצי"מ לע"ל. ונת"ל (ב"ה כי צאתך דיי"א ניסן) דלכאורה צריך להביא (כמובא גם במאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנור, וגם במאמרים שלפניו 21), למה מוכיריך יצי"מ לע"ל, והוי לע"ל כימות המשיח, שהי' השלימות דאת רוח הטומאה אעביר מז הארץ, ובעבודה היא כחי' אהתפכא, שגם הרע נהפך לטוב. וכמ"ש 23 בכל לבך בשני יציריך, שגם היצר הטיב נהפך לטוב ועוסק בכוחו, עד שדוננות נעשין כזכות ממשה, וא"כ למה מוכיריך את יצי"מ, שהמצב בזמן יצי"מ הי' באופן דאתכפיא כלבד 26, וכמשנת (שם), שאף שבזמן יצי"מ נגלה עליהם מלך המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאולתם, שהי' גילוי בחי' כבודו ועצמו שלפני

13 אה"ת שם תהרב, א. 14 ישעי' נט, ב. 15 פרק ה. 16 ה"ל השוכה פ"ו ה"ד. 17 שלח פו, מא. 18 ברכות יב, טע"ב. 19 ראה פו, ג. 20 סו"ת מ"ש"ח ע"ל 151 ואילך. 21 ראה סידור רצא, א. ועוד. 22 זכרי' יג, ב. 23 ראונו ו, ה. משנה ברכות מד, א. ספרי עה"פ. 24 יומא פו, ב. 25 ראה תניא ספ"א. לקי"ת במדבר ג, א. ובכ"מ. 26 הגש"פ מיטקא מצה זו ופיסקא ורצאנו.

הצמצום, עד לעצמותו ומהותו ית' ממש, מ"מ מלמטה (מצד בני') היתה יצי"מ באופן דכי ברח העסם, שברחו מל הרע משום שחששו מההשפעה דמצרים (ה"ו ר"ג), היינו בחי' אהתכפיא, ונתבאר בזה דהמעלה דיצי"מ (שלכן יזכירוה לע"ל), היא משום שיש מעלה באהתכפיא על אהתפכא 28, דהנה ר"ע 29, המשיכו הגאולה ממצרים לאור הנה"ב והגאולה דלעתיד לאור היום, ובפשטות הסעם לדבר (כמבואר בדברי ר"ע 29), כי אור יום אינו כבה ואיך בו שינויים, וכך הגאולה העתידה אין אחרי, גלות. משא"כ אור הנה אפשר שיכבוהו, וכן היתה גם גאולת מצרים. אמנם 30, אעפ"כ יש מעלה באור הנה על אור היום, דאור היום הוא מעשה ידי הקב"ה, משא"כ אור הנה הוא מעשה ידי אדם, ותלוי ברצונו של האדם, להדליק את הנה דנה מצוה ותורה אורו, ולכן אף שאפשר שאור הנה יכבה, מ"מ נאדם בכח עבודתו, מנצח במלחמתו ומדליק את הנה. והיינו, דנוסף לזה שלוקח נר המעלה שהאדם מתאמץ בהפשו לפי כוחו לנצח את המנגד, שנה מלה"ה וע"י הכוחות הכי נעלים שבו, והרי אפילו סירחא קלה עבור כן אברהם יצחק ויעקב וכת שרה רבקה רחל ולאה, היא כבר טורח רב ביותר והתאמצות גדולה. כי אפילו כשיש לבני' בני חיי ומזוני רוחי, וחסר אצלם רק מה שאינם נמצאים על שולחן אביהם, כמארז"ל 32, שהם כבנים שגלו מעל שולחן אביהם, הרי זה כבר ענין של גלות מבהילה ביותר ושעבוד מבהיל ביותר. ובפרט, כשנשתלשל מזה עד לדרגות הכי תחתונות, ומהו מובן בנבוג דמלחמה ויצאה מזה, שהיא מלחמה גדולה ועצומה. למסעם זה מוכיריך יצי"מ לע"ל, כי גם כשהי' מעלת האהתפכא עדיין צריך לזכור את הנהתלהבות (קטן) שבנצותן המלחמה דאהתכפיא.

והנה זה שהאדם דוקא יכול להדליק את הנה"ב, דנה מצוה ותורה אור, ויכולתו להדליק את הנה"ב מצוה ותורה אור, ויהאיר את החושך שבחוכו, והחושך שמסביבו, ועד לחושך הנמצא בחלקו בעולם ובכל העולם כולו. וביאור הענין יובן ע"פ מה שמבואר במאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר 34, דכאדם עצמו יש ג"כ בחי' ומדדי' נר. דהנה, הנה יש בו

27 ראה סו"ת מ"ש"ח ע"ל 151 ואילך. 28 ראה לקי"ת בהעלותך לו, ב. ובכ"מ. 29 מדרש תהלים לו, י. 30 ראה סו"ת מ"ש"ח ע"ל 164. ספר הערכים-הנ"ד כרך ג ע' שמה. וש"נ. 31 משלי ו, כג. 32 ברכות ג, טע"א. 33 משלי כ, כו. 34 סו"ת מ"ש"ח ע"ל 164 ואילך. ראה גם מקומות שנסמנו שם. ספר הערכים שם.

ג' ענינים שמו ופתילה ואור, ובפרטיות יותר יש ד' ענינים (כי האור יש בו ב' מדריגות). דהנה ע"י התחברות השמן והפתילה באופן מתוקן, יוצא על ידם אור טוב (היינו לא אור הקופץ 36 אלא אור קיים). והאור גופא יש בו ב' גוונים, נהורא אוכמא ונהורא חיוורא 36. דהאור הסמוך אל הפתילה הוא אור אובך והאור שאינו סמוך לפתילה הוא אור חיוור, וזהו מה שנאמר גר הוי' נשמת אדם, כי גם בהנשמה, ישנם ד' ענינים אלו שבנו.

ויבן זה ע"פ המבואר באגרת החשובה 37, והנשמה היא חלק אצוקה ממלך, והיינו שהיא חלק הוי' 38 ונמשכת משם הוי', ולכן, כשם שבשם הוי' יש ד' אחיות, כך גם בגשמה (ובעבודת האדם) יש ד' ענינים. והענין הוא, הנה בחי' י"ד דשם הוי' בעבודה, שהיא בחי' יראה עילאה, הוא בחי' השמן השבנו. וענין הפתילה הוא בחי' יראה למטה מהאור ומהשמן, ויותר גשמית מהם. וענין ב' בחי' היא תהואה, ה' אחרונה שבשם. ולכן הוא בפשטות, שהפתילה שבנו היא למטה מהאור ומהשמן, ויותר גשמית מהם. וענין ב' בחי' (ב' גוונים) האור, שהם ה' ראשונה שבשם והוא"ו שבשם, הם ב' בחינות אהבה, אהבה שע"פ טו"ד ואהבה שלמעלה מטו"ד. דהנה ואהבת אהבה, אור 39, שהם ב' בחי' אור וב' אהבה. ונמצא שד' בחינות אלו הם ב' בחי' ביראה וב' בחי' אהבה. וזהו מה שע"י גר הוי' נשמת אדם, בכחו ויכלתו להדליק את הנר דנר מצוה וחורה אור, כי גם בכל מצוה ומצוה (גר מצוה וחורה אור) ישנם דוגמת ד' ענינים הנ"ל. ועוד שתיסוד לקיום כל המצוות כולן, הם הד' ענינים שבנו הוי' נשמת אדם (הב' בחי' דאהבה ויראה), שהיה כל מצוה צריך לקיים בדחיפו ורחימו, באהבה ויראה 40, ובפרט ע"פ המבואר בתניא 41 שאהבה ויראה הם שורש ויסוד כל המצוות כולן.

והנה נח"צ, שהמעלה שבנו היא שכל אדם (ובפרט כל אחד מישראל) יכול להדליקו בכל עת שלבשת. ובפרט כשמתכוון, בענין שהוא יצא היום ממצרים, ובאופן ראוי אני הוא, אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, אני אני הוא המוציא את כל אחד ואחד ממצרים שלו. ואז, בטלים כל המסכים והמצומים שבכל סדר ההשלשקות. כששומם, אלא גם כל המסכים והמצומים שבכל סדר ההשלשקות. וע"ז באים לעולם העוד כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות 42. והיינו באופן דנגלה עליהם ממה מ הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם, אבל

(36) ראה שבת כא. א. 36 ראה גם ספר הערכים-חב"ד כרך ג' בחתולו. שם ע' ד. וש"נ. פ"ד. 37) האינו לב, ט. 39) פ"ח שער הק"ש פכ"ג. סיפור הארז"ל במקומו. תניא ספמ"ג. 40) ראה תניא פ"ט. וש"נ. 41) ע"ד. (42) מיכה ז, טו.

הנחת ה' בלתי מוגה

באופן נצלה יותר מבמצרים, דשם כתיב והוי', הוא ובית דינו 43, וגם הוי' משה ואהרן. הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן 44, משא"כ לע"פ הח"י הגאולה ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו, בלי התלבשות ומסכים ופרגודים וכי' 45, ותחי' גאולה שאין אחרי' גלות 46, גאולה האמיתית והשלימה, ובמהרה כימינו ממש.

הנחת ה' בלתי מוגה

הנחת ה' בלתי מוגה

סעי"ט. אהר"ה בא ע רצה וזיך. נ"ך ע תפוי. ובכ"מ. 46) ראה מכלילת בשלה טו, א. הובא בתורה ה"ג ותמר - פסחים קטז, ב. ובכ"מ.